

Utjecaj priča na funkcioniranje učenika u školi

Mnoga djeca vole priče. Mnogima su priče omiljena igračka. Čak i prije nego išta razumiju, djeca uživaju okrećući stranice, gledajući ilustracije i uplovljavajući u taj čudesan svijet mašte. Priče su oruđe za razvoj bliskosti i povezanosti, sredstvo ugone i sigurnosti, alat za razvoj povjerenja između odrasle osobe i djeteta, ali i pomagalo koje odrasloj osobi omogućuje upoznavanje djetetova svijeta. Priče su važne i za razvoj govora, percepcije, pažnje i koncentracije. Priče uče djecu pravilima ponašanja, solidarnosti, toleranciji, rješavanju sukoba, obogaćuju njihov rječnik, jačaju osjećaj za pravdu i razvijaju kritičko mišljenje. No, ni tu nije kraj. Priče imaju brojne psihološke dobrobiti za djecu – doprinose razvoju samopouzdanja i sigurnosti u sebe, pospješuju učenje i pamćenje, razvijaju komunikacijske vještine, potiču razvoj mašte i kreativnosti, omogućuju upoznavanje, prepoznavanje i nošenje s emocijama. Osim toga, priče djeci omogućuju razumijevanje vlastitih negativnih iskustava te stvaranje povezanosti kroz dijeljenje svojih iskustava s drugima (Ortner, 2007).

Brojna znanstvena istraživanja pokazala su da je je čitanje djetetu od najranije dobi jednako važno za njegov razvoj kao i ostvarivanje njegovih osnovnih potreba, potrebe za hranom, odmorom, ljubavlju, igrom, zdravljem i sigurnošću. (Radonić i Stričević, 2009 prema Pandurić, 2019). Budući da čitanje nije urođena vještina i mora se učiti, jako je bitno djecu poticati na čitanje od najmlađe dobi. Učenici mlađe školske dobi još su u fazi igranja i najlakše ih je potaknuti i motivirati igrom. Na taj način moguće je pristupiti i lektiri, pa ih kroz igru potaknuti na čitanje i razgovor o njoj (Pandurić, 2019).

<https://www.hippopx.com/hr/child-book-boy-studying-isolated-educational-wisdom-164261>

Osim u papirnatim oblicima knjige možemo susresti i u digitalnim oblicima. Danas se sve više koriste e-knjige zbog praktičnosti korištenja. Mogu se čitati na mobilnim uređajima, računalima, e-čitačima ili tabletima bilo gdje i bilo kada, a mogu se ispisati na računalu kod kuće. (Dumančić i Gregurić, 2017 prema Valenta, 2018). Učenje na tradicionalni način uz tiskane udžbenike budi dosadu te su potrebe i interesi bili zanemareni. Stoga uvođenjem e-knjiga dobivamo individualizaciju i veću zainteresiranost učenika nad nastavnim sadržajem (Valenta, 2018). Prednosti koje e-knjige donose su brojne, jedna od najvažnijih je dostupnost e-knjige 24 sata na dan bez obzira na mjesto na kojem se korisnik nalazi. Većinom ih kupujemo, no možemo ih i besplatno skinuti s interneta ili samostalno izraditi uz pomoć različitih programa ili aplikacija (kao što su [Pubcoder](#) ili [Book Creator](#)). Dodatna prednost samostalne izrade knjiga ili priča je u njihovoj personalizaciji, odnosno mogućnosti da u knjigu ili priču ugradimo elemente (kao što su likovi, aktivnosti, animacije, itd.) koji će nam pomoći u ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva odnosno ishoda. Pored zvuka, e-knjige mogu sadržavati kratke

filmove i animacije. Time postaju zanimljivije i privlačnije, kako za djecu i mlade tako i za odrasle.

<https://www.medijskapismenost.hr/7-nacina-kako-pomocu-interneta-zainteresirati-djecu-za-citanje/>

Jedna posebna podvrsta knjiga odnosno priča su i socijalne priče, koje se također mogu izrađivati u e-formatu. To su kratke priče, pisane i prilagođene djeci s poremećajem iz spektra autizma čiji je cilj poboljšanje socijalnih i/ili komunikacijskih vještina djece, podučavanjem primjerenih oblika ponašanja u socijalnim situacijama, ali se mogu koristiti i za druge učenike (npr. učenike koji imaju probleme u ponašanju ili nisko samopouzdanje). Socijalne priče opisuju konkretnu situaciju tumačeći relevantne društvene signale, perspektivu drugih, a često predlažu i odgovarajući odgovor na ponašanje u određenoj situaciji (Reynhout i Carter, 2007 prema Jančec, Šimleša i Frey Škrinjar, 2016). Na taj način pomažu prevladati teškoće u teoriji uma, odnosno, teškoće u razumijevanju mišljenja, želja i namjera drugih, karakteristične za djecu s visokofunkcionirajućim autizmom (Baron Cohen, 2010 prema Jančec i sur., 2016). Svaka socijalna priča ima jasno definiranu strukturu: daje odgovore na pitanja o osobi (Tko?), predmetu ili događaju (Što?), mjestu (Gdje?) te vanjskim i unutarnjim motivima za ponašanje (Zašto?) u određenim situacijama, objašnjava stavove i emocije drugih u konkretnoj situaciji, opisuje ono što se od djeteta u konkretnoj situaciji očekuje da učini ili kaže. Također, djetetu pruža objašnjenje socijalne prihvatljivosti podučavanog ponašanja (Jančec i sur., 2016).

Popis korištene literature:

Jančec, M., Šimleša, S. i Frey Škrinjar, J. (2016). Poticanje socijalne interakcije putem socijalnih priča u dječaka s poremećajem iz spektra autizma. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 52 (1), 87-99. <https://doi.org/10.31299/hrri.52.1.8>

Keča, M. (2012). E-knjiga — najnoviji oblik knjige. *Knjižničar/Knjižničarka*, 3. (3.), 13-24. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/233323>

Ortner, G. (2007). *Bajke koje pomažu djeci*. Zagreb: Mozaik knjiga.

Pandurić, E. (2019). *Utjecaj čitalačkih navika na razvoj čitalačke motivacije djece rane školske dobi* (Diplomski rad). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:141:860197>

Valenta, A. (2018). *Upotreba multimedijskog e-udžbenika u nastavi* (Diplomski rad). Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet. Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:367028>